

NOVADCA

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglas za mn. višine stolpca 40 p. Reklame med tekstrom,
osmrinice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Študijska knjižnica
dolž. iztis

Ljubljana

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, L nadst. Telefon št. 53.
Upravnštvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritliče. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

Danes v pondeljek ob 1/8. uri zvečer predava v risalnici meščanske šole g. dr. Fr. Steinfels o sestavi človeškega telesa.

Koroški plebiscit.

Kako so utripala naša srca 10. okt. 1920, ko se je imela odločiti usoda naših bratov na Koroškem. Sio je tedaj za zibelko sloven. naroda, ali naj se priklopila del materi Jugoslaviji, ali naj vlagad nad njo mačeha Avstrija. Vsako poročilo iz Koroške smo nestrpo pričakovali. Ko pa je bilo glasovanje zaključeno, je legla žalost na naša srca, čutili smo, da se je odtrgal od nas dei telesa. Od tedaj pa se je odprije morje trpljenja in žalosti našim bratom onstran meje. Za zlato svobodo so se bojevali proti mogočnim zunanjim sovražnikom in proti — plančanim Efialtom. Zaslepljenost laštnih bratov jih je pahnila v temno noč. Noben pravice niso dosedaj še dobili. V kulturnem oziru, se jim ne da pravice, katero narava zahteva, da bi se otroci vsaj v prvih letih poučevali v materinsčini. Poučujejo jih učitelji nczinožni jezika otrok. Niti to se ne dovoli staršem, kar je dovoljeno celo v Turčiji. V 20. stoletju živi v Evropi narod, ki nima v resnicnosti ene lastne ljudske šole. Tako je ovzano tudi vsako drugo kulturno delo. Zapostavljeni so v gospodarskem oziru. Dokler so imeli še jugoslovanski dinar je bilo dobro, a sedaj se morajo zadovoljiti z nčvredno avstrijsko korno. Prisodniji ne najde koroški Slovenec svoje pravice, ko sodniki vodijo oborožene pilane pretepače proti miroljubnemu Slovenscu. V slovenskih krajih imajo tuje, slovenščine nezmožne duhovnike. Najvišja cerkvena oseba je odklonila na nevljuden način njihove zastopnike. Toda naši bratje imajo voljo do življenja, hočejo živeti in trdno upajo, da bo napočila doba, ko bodo tako srečni, da jih bo opela mati Jugoslavia.

Akcija za izboljšanje naše valute.

(Konec.)

Kakor pa treba čuvati tečaj dinarja pred padcem, tako ga treba čuvati pred prenaglim dviganjem. Ustavili smo padanje, spraviti bo treba polagoma dinar

Catulle Mendès:

Resnicoljubni Peter.

(Iz francoščine.)

(Dalje.)

Pistoleta ji je sledil, odkorakala je tako odločno, ko je še zaničljivo pozdravila Petra, da je ta razumel, da jo ne bi mogel zadržati niti s solzami, niti z milimi prošnjami. Naslonil se je na drevo, glavo pobesil in gledal za odhajajočo liki obupanemu mornarju, ki bi rad uravnal tek ladji, pa vidi na nebu samo eno zvezdo, ki počasi ugaša in nazadnje izgine.

»Dobri gospod,« je rekla Mariotta, ki je ostala sama z mladim gospodom, lepim kakor arhangel v kapelici. »Lepi gospod, zelo ste žalostni zaradi odhoda mladega dečka. Ali ne opazite, da Mariotta še ni šla. Imeli boste priložnost, občutiti še večjo ljubezen.«

Pri tej priliki se je približala in mu pokazala svoja lepa prsa. Resnicoljubni Peter pa ni misil na drugega kakor na odhajajočo gospodično. Odgovoril je:

»Ti se mi zdiš grda, kakor kopriva, katero bi primerjal z vrtnico. Ne morem umeti, kako sem se mogel zadnjič v gozdu spozabiti in te objeti.«

na tečaj 8.50 švicarskega santima in ga potem nekaj časa držati. Pozneje bo težiti polagoma za izenačenjem s češko kromo.

Tako se deli program, ki ga treba izvesti v tri dele: I. Prvi del obsega tehnično ureditev prometa z devizami in valutami in vzdrževanje reda. Temu bo služil novi pravilnik in instrukcije k njemu.

II. Drugi del obsega ureditev vprašanja uvoza in izvoza. Tu treba sporazumno postopanja z drugimi ministrstvi. Treba pa tudi strokovnjakov, mož praktičnega znanja. Tu se nudi prilika, zmožnim možem zasesi važna mesta v Beogradu. Naj bi se ne branili staviti svoje moči v službo domovine. Za izboljšanje prometa je sestavljen ves program, ki se izvede v najkrajšem času. Skrbeti bo za olajšanje in povečanje izvoza, za zmožne industrije ter ustavoviti izjemne mere.

III. Sestaviti bo definitivni gospodarski program države. Predlagana je v ta namen ustavovitev interministrskega gospodarskega odbora, ki ga bodo tvorili pomočniki ministrstev, ki jih zadeva gospodarstvo, in zastopniki strank. Temu odboru bo skrbeti za harmonično delo med ministrstvi, vzdrževati stik z gospodarskimi krogmi, predlagati skupščini poročila o svojem delu.

Nato je podal g. Plavšič nekatere podatke o Narodni banki in o obtoku bankovcev in njih kritiju. Stanje je tako dobro. Dinar je bolje pokrit nego francoski frank. Pri tem je efektivno kritje računljeno s predvojno vrednostjo (napoleondor = 20 dinarjev, dolar = 5 dinarjev). To je dobro v toliko, da moremo povečati obtok bankovcev, saj vsi banka z realiziranjem zaklada lahko vnovčila vso cirkulacijo bankovcev; slab pa je, ker nimamo možnosti, povečati kritje, ker ne moremo kupiti novih zlatnikov po dnevnom tečaju in diferenčno plačati. To bo torej treba premeniti, kakor so to že storile druge države, tudi Češka.

G. Plavšič se je potem ozrl na naš položaj v Mali antanti. Ustvariti ji je treba tudi dobro gospodarsko podlago. Naša država je važen činitelj v Mali antanti po svojem prirodnem bogastvu in geografski legi. Ne pričakujmo rešitve od velikih držav, vsak se naj trudi, da se uredi sam, postavi se na lastne noge.

Mariotti se je zdel ta odgovor za malo. Bila je užaljena ter je rekla:

»Pri imenu moje zaščitnice, jaz nisem taka, kakor pravite, delate mi kričico. Ko sem vas videla preganjanega in zapuščenega od vseh, sem se odločila, da vas tolažim v vaši nesreči. V meni še imeli, ko ste begali po cestah in gozdin, dobro zvesto služkinjo po dnevi in po noči. Ker ste pa poplačali mojo gorečnost s takim odgovorom, se bom pač čivala, da vam pomagam. Vrnila se bom v Saint-Remy, kjer je veliko čvrstih mladičev, ki me imajo za lepo.«

Ko je to izgovorila, je obrnila hrbet in odšla urnih korakov.

Ni bila sicer velika izguba, če je odšla ta dekla, vendar se je zapuščenemu pomnožila žalost, bridko je ioka. Svojo prisego je zvesto držal ter prenašal potrežljivo preganjanje, zadnji udarci niso sode pa so bili tako hudi, da jim je podigel. Nihče se ne briga za mladega trpinca. Gospodinja Hugeta je šla s studom od njega, angel in čisto dekla, kateri je podaril svoje srce. Živi nai sam brez tovarišice in prijateljice? Sam? Ne.

Peter je slišal močno sopiranje in čutil je nekaj mehkega, ki mu je božalo stegna. Bil je medved, ki je kimal z glavo.

da ne bo prizadet od eventualne evropske gospodarske krize. Naš položaj ni slab, kar kaže tudi to, da imamo najmanj falimentov. Delajmo sami in delajmo skupno z Malo antanto, pred vsem s Češko. Prizadevati se treba, dvigniti dinar na višino češke krone, potem skreniti s Češko gospodarsko konvencijo, iz politične Male antante narediti tudi gospodarsko Malo antanto, ki more postati odločilnega pomena za gospodarsko ozdravljenje cele Evrope. Naposled govornik iznova pozivlja vse gospodarske kroge na krepko sodelovanje v akciji za sanacijo valute, da čim prej pride do normalnega stanja, v katerem bo moč imeti svobodno trgovino.

MINISTER DR. ŽERJAV IN PROTI-DRAGINJSKA AKCIJA.

Sotrudniku »Jutra« je dal minister dr. Žerjav pojasnila o raznih aktualnih vprašanjih zlasti kako zaježiti naraščanje draginje. Ko so začele meseca avgusta cene rapidno naraščati, je kralj Aleksander izrazil vladni željo, naj zajezi val draginje in pomaga uradništvu, invalidom in sploh manj imovitim slojem. Pred vsem je treba zadržati paniko, ki jo je širil konsument sam in nepremišljeno novinstvo. Ukinile so se uvozne carine za najvažnejša živila, izvozne pa so se zanje vzdigne na prohibitično mero, zlasti za prešiče in mast. Vlada je začela sistematičen boj proti haussenske spekulaciji s tujimi valutami in je ukrenila vse, da se morelo živila uvažati čim hitreje iz inozemstva. Treba je izvajati protidraginjski zakon, a s policijskimi ukrepi se ne dajo zniževati cene in je zlasti preganjanje solidne trgovine čisto nepotrebitno. Ostre odredbe so naperjene samo proti spekulaciji. Za pasivne kraje je uvedena posebna akcija. Treba je ljudega boja proti močnemu kapitalu, ki se borí proti tem ukrepom. Vlada stoji trdno in odločno, da se znižajo cene. Cene pšenici in moki je v naglem padanju. Ne smemo se ustaviti pri boju za znižanje cen moke, tudi mast, blago za obliko in čevlj morajo pasti v enaki meri. Predvsem je treba misliti na uradništvo. Iz državnih imetij je zanje zagotovljenih 400 vagonov sladkorja in tudi mast. Vsa ta živila bodo dobili za približno polovično tržno ceno preko njihovih nabavljaličnih zadrug. Minister dr. Žerjav je zaključil svoj pogovor sledeče:

Boljša kakor ljudje, žival ni odšla, — rada ga je imela, saj ga je rešila z drevesa. Vzdignila je glavo, ga prijazno pogledala kakor bi hotela reči: »Če vas vsi zapustijo, jaz vas ne bom pustil samega. Nikar tako ne žalujte. Če izgubiš kdo prijateljstvo vseh ljudi in vseh žensk, je ljubeznost živali veliko vredna.«

Velika tolažba je bila to. Gospod Peter je bil ginen vsled sočutja medveda. Nič več ni čutil tako grozoto samote. Imel je še enega prijatelja, sklonil se je in je pritisnil Francolinovo glavo na svoja prsa, medved ga je pa objel ljubezniše kakor kak človek.

Moral bi mu govoriti besede, katerih je bil navajen: Moj ljubček, kako si dober, kako si prijazen, on pa je zakričal:

»Grda žival!«
Takih besed pa dobra žival ni bila navajena. Jezno je medved zagadel, postavil se na zadnje noge in odprl žrelo. Peter je spoznal nevarnost, zverina ga bo zadavila, raztrgala in požrla, skočil je na stran, potem pa tekel skozi gozd, skakal čez skale in larke, za njim pa medved, kateremu je povedal resnico:
(Dalje prih.)

»Ko so se čuli glasovi o vladni krizi in ko so videli morebitno izpolnjenje svojih želj vsi združeni »protirežimski« faktorji, opozicija, zagrebški kongresisti, pa tudi — naj bo to rečeno brez zamere — draginjski spekulanti. — (vsi pa spremljani od živilnih simpatij protidraginjskih elementov), takrat smo se mož tovariši in jaz zavedali, da bi bilo v tem slučaju pač od nas odvzeto najtežje breme in strašna odgovornost v času, ko je nehvaležnost geslo naše javnosti, da pa bi se mi umaknili z zavestjo, da smo ipak po skromnih močeh vršili do umika svojo dolžnost.«

Panislam.

V 20. stoletju se je razširil krščanski imperializem, kakor ga ne pozna zgodovina. Pohlepnot po kolonijah se je po lastila Evropskih velesil. Ko so si razdelili barbarski svet, se jim je zahotel tudi po deželah in državah islamske kulture. Od leta 1904 je smatraja Francija Marokko in Anglija Egipt s Sudonom kot kolonije, Italija je komaj čakala, da se vsede v Tripolitaniji, Afganistan in Belijskem sta polagoma prišla pod angleško nadzorstvo. Leta 1907 sta razdelili Anglija in Rusija Perzijo, glede razdelitve turških dežel so pa sklepalni na tihem pogodbami.

Islamski svet je kmalu spoznal, da se gre za njegovo kožo, toda bil je prepričan, da ima dovolj moči, da se ubranii. Za to moč se ima zahvaliti tridesetletnemu delovanju Abdulhamida in njegovih poslancev.

Islam 20. stoletja se ne da primerjati z islamom sredi 19. stoletja. V 19. stoletju so prestopile številne islamske občine v Rusiji in krščanstva. V 20. so se pa polagoma vrnilo k stari veri ne samo v azijskih, ampak tudi v evropski Rusiji, tako n. pr. v okolici Kazana. Muhamedanski misijonarji so pod rusko zaščito razširjali Islam celo med narodi in rodomi v Sibiriji.

Islam pridobiva vedno nove pokrajine, omejiti bi se ga dalo le s silo kolonizacijskih velesil. Dve tretini Afrike je v rokah muslimov, če bi se v južni tretini dovolila svoboda vere, bi se razširili muslimani do Kaplanda.

Islam 20. stoletja je prekoračil meje, katere predpisuje Koran ter išče zvezne pomoči pri nevernikih, proti katerim bi se moral na povelje preročka neprestanov bojevati. Po koranu bi morali muslimi priznati kristjanom. Judom in Masdejcem, kajti samo ta tri veroizvedanja imajo knjigo razodete vere. Vsi drugi so pogani, sovražniki islama, zoper katere se je treba vojskovati. Trinajst stoletij so se muslimi držali teh načel tudi še v štirinajstem stoletju islam. V dvajsetem krščanskem stoletju pa pošte muslimski Kalif posebna odposlanstva k paganskim Japoncem in Kitajcem ter jih prosi pomoči proti krščanskim velesilam. Zmagovite Japonce so slike muslimski misijonarji za Alahove prvorobilce proti gospodstvu žejnimi krščanskimi državam ter jih slavili kot varuhne islama. Po vzgledu politike Kalifa Abdulhamida so se zvezali indijski muslimi z Indi in tako oslabili muslimansko oporo, na katero so se naslanjali Angleži.

Velikega kalifa Abdülhamida so pregnali Mladoturki in po vsem muslimskem svetu se je razširila vest, da so Mladoturki sovražniki islama ter škodljivci muslimov. Privrženci islama so ostali turškemu kalifu zvesti in niso hoteli nič vedeti za Mladoturke.

Ko so Mladoturki spoznali, da so osamljeni in zapuščeni, so začeli iskati zvez z raznimi muslimanskimi redovi in misijonarji. Toda nihče jim ni zaupal, se

celo ko so v svetovni vojni proglašili sveto vojsko, se večina muslimov ni hotovala udeležiti iste. Oklic za sveto vojsko ni prišel od visokospoštovanega kalifa Abdulhamida, ampak od neznatnega mogaža in nevernih Mladoturkov. Vsak muslim pa mora poslušati glas kalifa. Kakor hitro je bil pahnjen Abdulhamid s prestola, je propadla mladoturska stranka. Panislamsko gibanje, ki je imelo leta 1900 200 listov, je začasa svete vojske v 1000 listih agitiralo proti Mladoturkom.

V zadnjem času pa se je panislamska politika popolnoma zasukala. Po porazu Grkov v Mali Aziji je nastopil Mladoturek Mustafa Kemal-paša, ki vodi sedaj vso panislamsko politiko. Preje obsovražene Mladoturke siavi ves islamski svet kot rešitelje vere Allahove in celega islama. Simpatije muslimov do Kemal-paše so tako velike, da je pravljena celo carigradska vlada demisjonirati na korist angorskih vlad. Celo sultan bi se na korist Kemal-paši odpovedal prestolu. Kakor hitro so se muslimi oprijeli stare taktike prvih stoletij islama, se je njihova življenska moč zopet ukrepila. Nastopili so s tako silo in energijo, da si evropske velesile belijo glave, kako vdusiši panislamsko gibanje.

JDS.

Sestanek ljubljanskih zaupnikov JDS. V veliki dvorani Kazine se je vršil sestanek ljubljanskih zaupnikov JDS, katerega so se udeležili v izrednem številu zastopniki vseh ljubljanskih organizacij JDS. Zborovanje je otvoril poslovodstveni predsednik dr. Dinko Puc, ki je med vzharnim pritrjevanjem pozdravil ministra dr. Žerjava. V poldrug uro trajajočem govoru je minister dr. Žerjav opisal težave in dosedanje uspehe borbe proti draginji ter razne mahinacije proti tej akciji. Pri kronskem svetu v Ljubljani je prevladala socijalnopolitična smer nad veleagrarno v času, ko se je pričakovalo, da bo cena moki poskočila do 50 K za 1 kg. Velekapital se sicer trudi z vsemi sredstvi, da zruši sedanjem viado in spremeni njen politiko. Upati je, da se mu to ne posreči. Cene živilom, zlasti žitaricam, moki, masti, obleki in obutvi morejo pasti. Po celokupnem kritiju lastne potrebe, bomo lahko izvozili še 100.000 wagonov žitne hrane. Posebno se bo pobrigalo ministrstvo za socialno politiko za uradništvo, mast bo dobivalo za polovično ceno. Neka tvrdka je ponudila 20 wagonov masti za polovične tržne cene, če se ji dovoli izvoz drugih količin. Minister je referiral o akciji za izboljšanje valute ter očrpal vpliv doseženih in pričakovanih uspehov. Vojno opasnost je odvrnila naša diplomacija z modrим nastopom. Delo v vladi in skupščini se izpopolnjuje z delom v občinah. Ljubljanske občinske volitve mora Ljubljana izvesti tako, da izbere svoj občinski svet ne po vidikih velikih političnih vprašanj, marveč po gospodarskih potrebah mesta in njegovih okrajev ter stanovskih interesih njegovega prebivalstva. Če nam očitajo, da smo centralisti, se moram nasmehniti, ker je ravno zadnje dni morala naša »centralistična« vladata ščititi avtonomijo mesta Ljubljane proti neupravičenim posegom naših slovenskih upravnih oblasti. Minister apeliira na treznost in zvestobo somišljenkov. Nasprotnik Ljubljane je klerikalizem. Navzoči zaupniki so z naivečjo pozornostjo sledili izvajanjem svojega veditelja. Koncem referata so vredili ministru dr. Žerjavu prisrčno ovacijo, ki je bila izraz neomajanega zaupanja, ki ga uživa dr. Žerjav med somišljeniki. Dr. Puc je konstatiral popolno enotnost v stranki, če pa poedinec zapusti stranko, ni vsled tega nobenega razdora, ker pride na to pozicijo več discipliniranih in zanesljivih delavcev. Volilna borba bo huda, treba je samo neomajane in trdne discipline ter izpolnjevanje državljanke in strankine dolžnosti. Ivan Zupan je predlagal resolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta, v kateri je vzel zbor zaupnikov JDS poročilo ministra dr. Žerjava z odobravanjem na znanje ter se mu posebno zahvaljuje za njegovo smotreno delo za pobiranje draginje, zbor zaupnikov se izreka proti vsaki akciji revizije ustave in naj vsi delajo za enotno izgraditev države. Vsa pozornost naj se posveča socijalnim vprašanjem. Z iznenanjem davkov naj se zagotovijo sredstva za regulacijo uradniškega vprašanja, zlasti naj se izboljšajo prometne

razmere. Vsi napredni in državotvorni činitelji naj združijo svoje moči v odporu proti razdirajočim silam, ki ogrožajo napredni značaj Ljubljane.

Politične vesti.

Radič hoče priznati ustavo. Kakor poroča »Beografski Dnevnik«, je v vrstah Radičeve stranke veliko razpoloženje za politiko popolnega pomirjenja med Srbi in Hrvati. Poslanec Angelič (demokrat) je imel v Zagrebu konferenco, kateri je prisostvoval tudi Radič. Na konferenci so razpravljali o vseh vprašanjih narodne in državne politike Srbov, Hrvatov in Slovencev. Govorili so tudi o skupni proslavi praznika velike zmage na Kumanovem. Radič je tudi izjavil, da je pripravljen udeležiti se s svojimi poslanci kumanovske proslave ter da tako javno priznaje Srbiji za njen sodelovanje pri ustvarjanju naše domovine. Naglasil je, da moramo Evropi pokazati, da smo Srbi in Hrvati sposobni svoje stvari sami uspešno uravnati v iskrenem sporazumu. »Beogradski Dnevnik« je nabil tudi iepak, na katerem je napisano: »Radič pride v Beograd na skupščino.« Podnaslov se pa glasi: »Sporazum s hrvatskim blokom dosežen v vseh vprašanjih državne in narodne politike. Radič pristaže na to, da pride v Beograd. Prisostvoval bo z vsemi poslanci na Kumanovski proslavi. Sporazum je dosežen brez revizije ustave. Obširneje v dnevniku.«

Centralni odbor JDS za Beograd je na svoji seji sklenil, da se vidovdanska ustava, pri katere sprejetju je bila demokratska stranka glavni sotrušnik, ne sme v sedanjih prilikah nikakor revidirati, ker bi bila vsaka revizija na škodo države, nadalje odobrava splošno politiko, ki jo je stranka vodila po svojih zastopnikih v vladi, v glavnem odboru in v parlamentarnem klubu. V vodstvu stranke ni potrebna nobena spremembra. **Kraljevič Jurij ne sprejme vladinih predlogov.** Dne 6. tm. je imel ministrski svet sejo, na katero je bil povabljen tudi kraljevič Jurij. Kraljevič je prišel in izrečil vladni pismo, v katerem izjavlja, da mu ni mogoče s svoto, ki mu je določena osnovati redno življenje primerno njegovemu stanu. S to svoto ne more odpeljati dolgov, katere je moral narediti takem let. Če bi se mu preskrbelo v Beogradu posebno stanovanje in se mu dalo primerjna vozna sredstva bo pristal, čeprav nezadovoljen, na določeno svoto. Ker to pismo ni odgovarjalo na stavljenja vprašanja seje, je vprašala vladu kraljeviča, če priznava dvorski statut in če se hoče pokoravati odredbam, ki izhajajo iz tega statuta. Kraljevič je odgovoril, da na to ne bo dal odgovora. Na vprašanje, če bode šel v Niš, je izjavil, da v Niš neće iti. Vlada je sklenila, da se razgovor sprejme v zapisnik in da ministrski predsednik obvesti vsem tem kralja ter se bo zato sklical dvorski svet.

Sklepi zaveznikov glede Tracije. Dne 6. tm. so se sestajali zaveznički v Parizu in se posvetovali glede Tracije. Sklenili so, da morajo grške čete takoj izprazniti Tracijo do Marice. Grško prebivalstvo lahko zapusti evakuirano čezmijo. Vzhodna Tracija pride pod turško suvereniteto, vzpostavi se turška civilna uprava in se povrne turško orožništvo, vojaško zasedbo vzdržujejoce začniške čete. Mičovna konferenca se bo vršila od 1. do 10. novembra v Skutariju.

Celjske novice.

Prilika je! Kdor se hoče dobro seznaniti z jezikom srbohrvaščine, raj pridej utri v torek 19. ekrobra točno od 18. uri zvečer v risalnicu deške mešč. sole. Predaval bode a tem predmetu skozi 16 ur strokovni učitelj g. Adolf Radič. Vsaka ura poteka za osebo stane samo 1 Din. Šnov se bo tako lepo zaokrožila, da bo vsak slušatelj dobil jasno sliko o bistvu srbohrvaščine. K obilni udeležbi vabi predsedstvo ljudskega vseučilišča v Celju.

Odvetniško pisarno je otvoril v Celju, Prešernova ulica 3, g. dr. Alojz Gorican, bivši tajnik finančne prokurature, skupno z g. dr. Karлом Lazníkom.

Zenska Ciril Metodova podružnica v Celju priredi dne 11. nov. t. l. (soboto) v Veliki dvorani Narodnega doma Martonov večer z raznimi zanimivimi sporedom. Razna društva se prosi, da na ta večer ne prirejajo nobenih orijeditev.

Natančnejša poročila sledi. O. Ž. C. M. P.

Podružnica Soče bo imela v soboto, 14. tm. ob 8. uri zvečer v malo dvoran Narodnega doma svoj prvi občni zbor z naslednjim vsporedom: 1. Poročilo o delovanju ustanovnega odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Raznoterosti. Lepo prosimo, da bi se ustanovni odbor sešel na pogovor en četrte ure pred začetkom. K obilni udeležbi najvjudnejne vabi odbor.

Vpisovanje v Glazbeno Matico. Na novo se bo vpisovalo gojence v Glazbeno Matico v Celju od 15. oktobra naprej. Ker je ta zavod velikega pomena, ker imajo gojenci priliko dobro in temeljito se pružiti glazbe in petja, se vabijo starši, da vpišejo kolikor mogoče hitro svoje otroke.

Stanovanjska komisija v Celju se je pomnožila s širimi člani. Vojaško oblast zastopa polkovnik Naumovič, javne namešence prof. Reich in socialistično društvo načelnika Stern in Lah.

»Legijonarji« so krasno uspeli. Kako se je občinstvo zanimalo za igro je dokaz, da je bio gledališče vse trikrat nabito polno. V nedeljo popoldne pa je moralno veliko ljudi oditi, ker niso dobili več vstopnic.

Glasbena Matica v Celju naznana, da se vrši redni občni zbor za letošnje leto v torek, dne 24. oktobra ob 20. uri v malo dvorani »Narodnega doma« v Celju. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Poročilo preglednikov računov. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. V slučaju nesklenčnosti se vrši poi ure pozneje občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih članov. Odbor vabi vse člane, da se občnega zbora našega v kulturnem oziru tako važnega društva udeleže v čim večjem številu.

Cinkarno v Celju je prevzel v najem za 30 let pod za državo iako vgodnimi pogoji konzorcij obstoječ iz Srbsko-gospodarske banke in Slavenske banke.

Tombola Splošnega ženskega društva v Celju je v nedeljo dopoldne nad vse pričakovanje dobro uspela. Cisti dobitek za knjižnico Ženskega društva znaša nad 25.000 K. Tombola se je vršila v najlepšem redu in udeleženci so bili zadovoljni. Najlepša hvala darovalcem, ki so z darovi pridomogli k lepemu uspehu. Zahvaljujemo pa se tudi vsem onim, ki so nam pomagali pri prireditvi sam. Občinstvo in društva pa opozorjam, da bo Žensko društvo v Celju odstajalo vsako leto enkrat priredilo tombolo. — Odbor.

Računski listki »Družbe sv. Cirila in Metoda« so že v marsikateri gostilni in kavarni vpeljani, vendar v primeri s predvojno dobo je to zelo malenkostno. Pohvalno moramo omeniti, da se rabijo računski listki prav pridno v Ljubljani: v restavraciji Slon, Zvezda, na Glavnem kolodvoru in hotelu Štrukeli. So tudi se nekatere gostilne in kavarne, ki jih rabijo, vendar smo mnenja, da bi se jih dalo mnogo več razpecati, ko bi bilo več dobre volje. Dobijo se celo gostilne, kjer se pišejo računi na listke, ki imajo rečimo židovskih tvrdk. Narodna zavest, kje si? Ko bi naši gostilničarji, trgovci, obrtniki upeljali v svojem obratu računske listke vsaj za one račune, ki presegajo svoto 100—200 K, pa bi dobila družba za svoje narodno delo dnevno ou 50.000—80.000 K. Lahko bi bilo družbeno delo in betonski stebrov, ki bi jih postavila CM družba ob meji, ne bi razdrli ne Nemci, ne Italijani. Občinstvo prosimo: Zahtevajte vseporosod računske listke Družbe sv. Cirila in Metoda!

Vžigalice »Družbe sv. Cirila in Metoda« bi dajale še večji dohodek, če bi se le povsod zahtevalo. Naš založnik Iv. Perdan ima sedaj za vso Slovenijo zadostno zalogo. Trgovci in občinstvo kupujte edinole družbine vžigalice, ki imajo napis: »Mal položi dar, domu na oltar!«

Celjani zavidamo Ljubljancane, ko beremo v njihovih dnevnikih, da so prispele že prvi transporti amerikanske moke v Ljubljano. Bela moka se bo predajala okoli 22 K, črna pa po 19 K en kg. Upajmo, da se tudi pri nas kmalu oglaša nižja cena za moko in kruh, ki je najpotrebnnejša hrana za vse, zlasti za otroke.

Zadnja povodenj je vzela okras legega brega Savinje — Pallodosovo kopališko uto — nasproti mestnemu kopališču. Tisti, ki radi vidijo, da bi bilo Celje lepo, in da bi se zlasti okoli mestnega

vrta in nabrežje naše biserne Savinje ne kvarilo z vsemi mogočimi kolibami nas naprošajo, da izrečemo na naslov mestnega občinskega sveta, ki je tako dosledno ščitil doslej to starino, prošnjo, da ne izreče več lokalne potrebe za gradbo ute, ki jo je vzela Savinja.

Prosveta.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Vrnili so se jesenski dnevi, letos precej mračni in za ljubitelja bujno-barvne narave prav neprijetni. Odpirajo se nam zopet vrata kulturnih prireditev. Oni majhni krog Celjanov, ki ima vsaj nekaj smisla za duševni razinah in za lepoto večno lepih umetnosti, bo gotovo hvaležen za vsaki trenutek, ko se odtegne vsakdanjam skrbem in se lahko posveti svojim pravim notranjim čustvom, ki ga povzdignejo nad banalnostjo povojnega življenja. Gledališča smo se od nekdaj oklepali s posebno ljubezni. Z velikimi gmotnimi in fizičnimi žrtvami smo ga vzdržavali, dokler se nismo preselili v svoj Muzin hram, ki je bil od nekdaj na naših tleh je naša last. Letošnjo sezono je otvorila narodna igra. »Legijonarje« smo videili na celjskem odru že večkrat; a vsikdar smo jih uživali z istim zadovoljstvom odrasli in mlađadeli. Neoporečene zasluge za to imata gotovo naš Rafko Salmič, ki je kot režiser in igralec v narodnih igrah značilna zamašila pred vsem s svojim izbornim nastopom marsikatero vrzel, ki se pojavlja v dramatiziranih romanih. Razprodano gledališče, zlasti pa burni aplavz pri mnogobrojnih scenah, nam je najlepši dokaz, da so »Legijonarji« tuat to pot, ko so se odigrali trikrat, popolnoma uspeli. Razne majhne hiše najde vsak strogi kritik tudi pr. dovršenih umetnikih, tem lažje jih je najti pri diletantih, ki morajo poleg svojega poklica žrtvovati neštetno večerov, da se drugi zabavajo in — kritizirajo.

A povrnilo se k igri! Boštjana Ježa nam je podal g. Rafko Salmič z istim temperamentom in dovršenostjo, kakor smo ga videli že nekdaj v tej igri. Vsak njegov nastop je dal razvoju dejanja novo življenost in priklenil na se vse občinstvo. Tudi ostale glavne in manjše vloge so bile v prav srečnih rokah. Lavora (gdč. Vorbachova) je izredno ugaivala po svojem nežnem čustvovanju in srčni ljubezni do Ferdinanda plem. Basaja. Vso nesrečo, ki jo zadene, je pravilno interpretirala. Ana (gdč. Pavlinčeva) je znala ustvariti potrebitno iskreno razmerje, ki vladala med prijateljicami v veliki sreči in nesreči. Ono hinnavsko in intrigantsko naravo, ki strinoglavi dvoje ljubečih src v propast, je izborno poselil g. Stanko Gradišnik, nič manj sigurno je igral Ferdinand pl. Basaja g. Pfeifer, ki je s svojim naravnim nastopom prav dobro izražal svojo veliko srečo v ljubezni do Anice, a tem večjo potrost, ko ga lopov Brnjač odtrga od neveste in požene v nesrečo. Za Raka režija ni mogla najti boljšega igralca nego je bil g. St. Perc, ki se zna tako izvrstno vživeti v vsako karakterno vlogo. Barbka (ga. dr. Kalanova) gotovo ni imponirala samo ježu, ampak tudi marsikateremu gledalcu, ki zleže radi ljubega hišnega miru pod copate. Boštjanček (mladi Orožen) je bil ljubek in živahen ter prav lahko postane še Boštjan.

Pozabiti tudi ne smemo Medveda (g. Čepin) in Gričarice (gdč. Marnova). Prvi je bil rojen oštir, ki je znal pokazati o pravem času in na pravem mestu svojo šegavost, a tudi blago srce. Gričarica, dasi jokava, je dobro pogodila kmečki tip, ki išče uteh za svojo bolest v božji volji in v prijateljskih besedah. Med legijonarji smo videli marsikaterega starega znanca iz prejšnjih let. Vsa čast tem in tudi onim, ki so priskočili režiji na pomoč! Dobro vodstvo (Ipavec g. Reš) jim je voepilo primeren nastop. Godba in petje sta večinoma harmonirali, solospveli g. Salmič, gdč. Pavlinčeve in dr. Milka Hrašoveca so vzbudili med občinstvom vsestransko odobravanje. Igra se je pričela točno, kar moramo priznati celjski netočnosti posebno odobravati. Tudi v gledaliških prostorih je splošna snaga in red prijetno uplivata.

— vlij —

PODPIRAJTE KLUBOVNO PROSVETNO DELO S KNJIGAMI IN DENARNIMI PRISPEVKI!

Turistika in šport.

Atletisksportklub Celje — SK Celje.
Nedeljska prvenstvena nogometna tekma je končala z zmago Atletikov v razmerju 5:0. Poročilo sledi.

Dnevna kronika.

Tri velike slavnosti. Proslava zmagovalne bitke pri Kumanovu se vrši og 24. do 26. tm. Dne 24. tm. bodo med Kumanovim in Skopljem veliki manevri, katerih se udeleži 10.000 vojakov. V Kumanovu se vrši služba božja in pomem padlim junakom, zvečer pa bo svečan banket. Dne 25. tm. pa odpotujejo udeleženci v Skoplje, kjer bo naslednjega dne proslava osvoboditve Skoplja. V Mitrovici prenoče udeleženci, naslednjega dne pa odpotujejo v Peč, kjer se bo vršilo slavnostno vstoliščenje patrijarha. Slovenija bo pri slavnostih zastopana po šestih oficijelih reprezentantih.

Slovensko šolstvo v goriškem šolskem okraju. Okrajni šolski svet rab takoj 28 učiteljskih moči. Učitelji in učiteljice, ki reflekterajo na ta mesta, naj vložijo takoj prošnjo na okrajni šolski svet, ker bodo takoj nastavljeni. Tekom meseca bo razpisanih za definitivno nameščenie 87 mest in sicer 42 voditeljskih, 15 učiteljskih in 30 za učiteljice.

Stavka kovinarjev v Ljubljani. V strojnih tovarnah in livanah so začeli stavkati livarji, strugarji in modelni mizarji. Vzrok stavke je, ker so zahtevali delavci na podlagi kolektivne pogodbe izplačilo 15% diference na mezde od 1. septembra naprej.

Jugoslovani v Novi Zelandiji. Na avstralski Novi Zelandiji živi približno 800 jugoslovanskih naselniškov, ki se bavijo s kopanjem smole, vinogradništvtvom in mlekarstvom. Vsi naseljeniki so oznenjeni in ostanejo trajno tam. Kljub temu, pa ostanejo dobrji Jugoslovani in ljubijo svojo domovino.

Železniška nesreča. Na kofovoru Obradovar - Stolica med Paračinom in Zaječarom se je odtrgalo nekoliko vagonov tovornega vlaka ter se zaletelo v osebni vlak, ki je stal na kolodvoru. Par vagonov se je razbilo, od oseb ni bila nobena poškodovana.

Tatove brillantov je izsledil detektiv Milenkovič v Vukovaru. Zadnje čase so se dogajali v Subotici drznvi vltomi in tatyne dragocnosti. Tatovi so napravili škodo preko enega milijona dinarjev. Policia jih je dolgo brezuspešno iskala, dokler jih ni izsledila v Vukovaru.

J. A. D. »Triglav«, podružnica v Ljubljani, opozarja svoje člane, da se imajo tovariši, ki reflekterajo na hrano v menzi zadruge J. n. a. d. »Jadrana« takoj javiti pri tov. predsedniku Mejaku, v akademskem kolegiju (vsak dan, do poldne od 8. — 10., popoldne od 13. — 15. ure). Tovariši, ki žele vstopiti v »Triglav«, se naj zglase istotam. — Odbor.

Dopusti državnih uslužencev. Drž. uslužbenci imajo vsako leto pravico na dopust, ki znaša za uradnike do 5 let službe 15 dni, do 15 let 25 dni, do 25 let 35 dni, nad 25 let 45 dni. Za poduradnike in sluge: do 5 let službe 10 dni, do 15 let 15 dni, do 25 let 25 dni, nad 25 let 30 dni. Predstojniki uradov odločajo po predpisih pravilnika, kdaj more uslužbenec nastopiti svoj dopust.

Iz uradniške pragmatike. Člen 118 se glasi: »Po smrti državnega uslužbanca se pod naslovom oskrbovalnime (na račun pogreba) izplačajo enomesečni redni prejemki. Poleg tega se ženi in otrokom izplačajo redni prejemki dveh mesecev.« Člen 119 se glasi sedaj tako: »Ako stalni nameščenec pred časom, ko je doslužil pravico pokojnincu tako zbole, da postane za službo nesposoben in se zato odpusti, dobiva na račun vzdrževalnine 30 odst. plače in stanarine. Ako je reven in če ne more dobiti drugega zasluka, ali če v takem stanju umre, preden je dobil pravico do rodbinske penzije, se da njegov družini kot doklada pod naslovom vzdrževalnine 50 odst. od vsote, katero bi doobil, če bi bil dosegel pravico do rodbinske pokojnine.«

J. N. A. D. »Jadran« javlja svojim članom, da bo gospodarska zadruga J. N. A. D. »Jadran« otvorila menzo v akademskem kolegiju v Ljubljani, okoli 20. oktobra tl. Vsak tovariš mora plačati celo hrano, ki bo stala okrog 38 K dnevo. Rok za vlaganje prošenj za sprejem v

akademski kolegij je določen do 10. okt. t. l. Glede vlaganje prošenj za stipendije univerza še nima nobenega navodila, nampamo pa, da se v najkrajšem času zgodi. Višina stipendij je normirana Din 205 mesečno, višina podpor je še negotov. Stipendijo in podporo dobijo dijaki, katerih roditelji ne plačajo več nego 30 Din neposrednega davka ter ustrežejo študijskim zahtevam. Vse potrebne listine za priloge naj prinesejo tovariši s seboj, k inskripciji. Glede vseh podrobnosti se obrnite direktno na »Jadran«. Tomanova ulica 3. — Odbor.

Novo vino jih je umorilo. V Kamenici sta valila brata Adam in Miloš Čermak sod v klet, kjer je vrel moš. Ker je bila klet vsled vrenja napolnjena s strupenim vzduhom, sta se brata v kleti onesvestila in kmalu nato umrla.

Zborovanje Zveze industrijev za Slovenijo. Vsled nevzdržnih prometnih razmer je sklical Zveza industrijev za Slovenijo manifestacijsko zborovanje v Ljubljano. Zborovanje je otvoril predsednik Dragotin Hribar. Inženjer Milan Šuklje je v obširnem referatu pojasnil, da je položaj naših železnic katastrofen in da je potrebna činprejšnja odprimoč. Zahtevalo se je, da se sklice tarifni odbor, ki naj prilagodi tarifo novim gospodarskim razmeram. Sprejete so bile resolucije, v katerih industrije zahtevajo takojšnje remedure v prometu.

Veliki Beograd. Odbor krajevne organizacije demokratske stranke v Beogradu je imel intimno večerjo, h kateri je bil povabljen beografski podžupan, demokratski ministri in narodni poslanci ter drugi ugledni pristasti stranke. Podžupan je pozdravil prisotne ter opozarjal na veliki razmah Beograda, ki bo postal veliko industrijsko in trgovsko mesto. Sezidal se bo še velik kolodvor za tovorne vlake, ob Donavi se bo pa zgradilo še eno pristanišče. Veliki Beograd bi obsegal Zemun in Pančeve. Vsi ti načrti bodo zahtevali velikih žrtev, za vresničenje katerih bodo morali pomagati tudi Zemun, Pančeve, parlament in vlada.

Oblastni inspektorat finančne kontrole v Ljubljani, ki mu je finančna kontrola v Sloveniji v vseh osebnih in pravnih vprašanjih podrejena, je dne 5. okt. začel poslovati v svojih prostorih na Starem trgu št. 34. V omenjenih vprašanjih, zlasti tudi glede sprejema v službo, naj se torej stranke ne obračajo več na delegacijo ministrstva financ ali pa na finančno okrajno ravnateljstvo, temveč edino le na oblastni inspektorat.

Draginjske doklade orožnikov. Na predlog notranjega ministra je dovolj finančni minister povišanje draginjskih doklad za orožnike.

Na ljubljanskem kolodvoru je prišel premiček Alojz Arhar med vagoni, da je vsled stisnjenja takoi umrl.

Zmanjšanje vojske v Zedinjenih državah. V Zedinjenih državah so pričeli z zmanjšanjem vojske. Število oficirjev bo zmanjšano do 12.000, tako da bo moral vsak sedmi častnik iskati meščansko službo.

Dolgovi posameznih držav Zedinjenim državam. Dvajset držav celega sveta je dolžnih Zedinjenim državam sledečo svoto:

Angleška:	4.746.862.000 dol.
Francoška:	3.770.906.000 dol.
Italija:	1.891.514.000 dol.
Belgijska:	428.515.000 dol.
Rusija:	227.701.000 dol.
Poļjska:	148.574.000 dol.
Češkoslovaška:	103.824.000 dol.
Srbija:	57.872.000 dol.
Rumunija:	41.089.000 dol.
Avtrija:	26.220.000 dol.
Estonška:	15.694.000 dol.
Grčija:	15.275.000 dol.
Armenija:	13.127.000 dol.
Finska:	9.000.000 dol.
Kuba:	8.147.000 dol.
Sotra:	5.582.000 dol.
Litvanija:	5.479.000 dol.
Ogrska:	1.837.000 dol.
Nikaragua:	170.000 dol.
Liberija:	25.000 dol.

skupaj: 11.517.600.000 dol.
Obresti od tega dolga znašajo: 1 miliarda 495.963.000 dolarjev.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

V. brzojavno poročilo: Nürnberg, 3. 10. 1922. Mirno, 350 bal prodanih, prima za 500 M ceneie.

VI. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 5. 10. 1922. Prodanih 600 bal, po lepo zelenem se bolj povprašuje in je za 1000 M dražji, ruinenkasti nespremenjen.

VII. in VIII. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 6. 10. 1922. Prodanih 450 bal, cene postajajo čvrstejše. Nürnberg, 7. 10. 1922. Prodanih 500 bal, živahno, posebno povpraševanje po zelenem hmelju, 500—1000 M više.

Izdaja in tisk: **Zvezna tiskarna v Celju.** Odgovorni urednik: Lic. Edvard Simnic.

Leçons de conversation en italien et en français chez Cozzi - Glavni trg 17- à parler entre 12-1 heure.

HIŠA

lepa 1-nadstropna, s širimi stanovalnimi in drugimi zraven pripadajočimi prostori, se proda v Celju, Miklošičeva ulica št. 3. — Cena 250.000 dinarjev. — Natančneje se izve pri Josipu Čop, Boškovičeva ul. 18, Zagreb.

Dr. Emerik Breschar
zdravnik in zobozdravnik
Celje, »Narodni dom«
ne ordinira od 8.—15. tm.

Dobro gostilno, trgovino in žago
s 6 orali zemljišča, se tako proda.
Natančneje pojasnila daje
Karel Breznik, Dolgo polje št. 1, Celje.

Motorno kolo
znamke Puch R. II., dobro ohranljeno,
se ceno proda. Naslov v upravi.

Odvetnik dr. Alojz Goričan
je otvoril v Celju odvetniško pisarno
in jo pridružil pisarni g. dr. Karla Laznika
v Prešernovi ulici št. 3.

Sero, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje
in druge deželne pridelke kupuje in prodaja
Oset Andrej, Maribor
Aleksandrova cesta 57 818 69-26 Telepon 88

Staro lito železo
v vseh množinah kupujejo Strojne
tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Najfinnejši medicinalni konjak
in vse vrste žganja iz sadja izdeluje

60—25

PARNA VELEŽGANJARNA, ROBERT DIEHL
CELJE SLOVENIJA

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA GESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufakturnega in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

807 25-13

Suhe gobe in kumno

kupuje
Sever & Komp.
Ljubljana.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Suhe gobe, lipovo cvetje, bri-
njevo olje in poljske pridelke

plača najbolje tvrdka 40-29

SIRC-RANT, KRANJ

telefon int. št. 9,

in nudi po najnižjih cenah na debelo
sladkor, riž, olje, kavo itd.
Prosim za povzorjene ponudbe gob.

Furniture

in orodje ter ure samo na debelo.

1167 10-1 Rudolf Pick
Zagreb, Ilica 47.Kupim po visoki ceni vsako
množino**trdih in mehkikh drv**

plačljivo proti duplikatom. Prosim ob-
vezne ponudbe franko vagon vseh po-
staj na naslov Korošec Dragotin,
67-24 lesna trgovina, Braslovče. 834

Ježice (knoper)

letošnje, suhe, kupi vsako množino

FRANC KOLENC — Celje
1113 „Narodni dom“ 4-3**Motor za žaganje drv**se proda. Cena po dogovoru.
Mihael Kus, Glavni trg 5, Celje.

1153 12-3

Prvovrstna umetna gnojila

dobavlja najceneje
veletrgovina**Vinko Vabič,**Žalec
Slovenija.

Jamstvo za vsebino!

Vse vrste v zalogi!

18% Thomasovo žlindro, 40—42% kalijevo sol,
18—20% kostni superfosfat, 15% rudinarski super-
fosfat, 15—17% apneni dušik.

Jadranska banka · Beograd

Delniška glavnica: Din 60,000.000.— Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,
Cavtat,
Celje,
Dubrovnik,
Hercegnovi,
Jelsa,

Jesenice,
Korčula,
Kotor,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,
Metković,

Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Šibenik,
Tržič,
Zagreb.

Amerikanski oddelek.**Naslov na brzojave: JADRANSKA.****Afiliirani zavodi:**

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New - York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas,

Puerto Natalos, Porvenir.

Centrala: Razlagova ulica.

Lastni kamenolomi.

Ramnoška industrijska družba v Celju

izvršuje nagrobne spomenike, grob-
nice, oltarje, pohištvene plošče, zidne
obklade iz pohterskega granita in vseh
vrst marmorja, dalje stopnice, pod-
stavke in vsa v to stroko spadajoča dela.